

Міністерство освіти і науки України

Національний університет біоресурсів
і природокористування України

Кафедра обліку та оподаткування

Уманський національний університет

Кафедра обліку і оподаткування

СИСТЕМА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, КОНТРОЛЮ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
конференції з бухгалтерського обліку

(присвячена 125-річчю з Дня народження
РОГАЧЕНКА СЕРГІЯ МИКИТОВИЧА)

16-17 жовтня 2025 року

м. Київ – м. Умань

УДК 657.1:336.21:330.35
С40

*Рекомендовано до друку вченою радою факультету економіки і підприємництва Уманського національного університету
(протокол № 2 від 12.11.2025 року)*

Редакційна колегія:

Юрій ЦИМБАЛЮК – канд. екон. наук, доц., співголова оргкомітету конференції (відповідальний редактор); Андрій МУЗИЧЕНКО – канд. екон. наук, доц., співголова оргкомітету конференції (відповідальний редактор); Людмила МЕЛЬНИК – д-р екон. наук, проф.; Володимир ЛИТВИНЕНКО – канд. екон. наук, доц.; Тамара КУЧЕРЕНКО – д-р. екон. наук, проф.; Любов ГУЦАЛЕНКО – д-р. екон. наук, проф.; Наталія КУЗИК – канд. екон. наук, доц.; Катерина ШЕВЧУК – канд. екон. наук, доц. (секретар оргкомітету); Галина АНІЩЕНКО – канд. екон. наук, доц. (секретар оргкомітету).

Автори розміщених у збірнику матеріалів висловлюють свою власну думку та несуть відповідальність за достовірність інформації

С40 Система бухгалтерського обліку, аналізу, контролю та оподаткування в умовах сталого розвитку: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (16-17 жовтня 2025 р., м. Київ – м. Умань), 2025. 276 с.

Збірник матеріалів конференції містить доповіді науковців, фахівців-практиків, представників академічної спільноти, які були розглянуті на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Система бухгалтерського обліку, аналізу, контролю та оподаткування в умовах сталого розвитку», присвяченій 125-й річниці з Дня народження провідного науковця з бухгалтерського обліку та фундатора облікової аграрної наукової школи – РОГАЧЕНКА Сергія Микитовича, що відбувалась 16-17 жовтня 2025 року в м. Київ – м. Умань. У наукових матеріалах висвітлюються питання розвитку бухгалтерського обліку, його значення для управління підприємством, сучасного стану й проблем оподаткування, контролю й аудиту бізнес-процесів, економіки і розвитку підприємництва в умовах глобалізаційних змін.

УДК 657.1:336.21:330.35

© Національний університет
біоресурсів і природокористування
України, 2025
© Уманський національний
університет, 2025

ЗМІСТ

Секція 1. СПАДЩИНА ТА НОВАЦІЇ ОБЛІКОВОЇ НАУКИ	10
<i>ДЕРІЙ Василь.</i> Роль особистості Рогаченка Сергія Микитовича у розвитку української облікової наукової школи та формуванні її характерних ознак	10
<i>ЖУК Валерій, ВАСИЛІШИН Станіслав.</i> Стан вітчизняного інституту бухгалтерського обліку та передчасність запровадження ЄДКІ в його освітній складовій	14
<i>ЖУК Валерій, НЕЖИД Юлія.</i> Академічна основа розвитку кафедри обліку та оподаткування ЗВО аграрного спрямування	17
<i>КУЧЕРЕНКО Тамара.</i> Науково-практичний доробок С.М. Рогаченка у становленні бухгалтерського обліку сільськогосподарських підприємств	19
<i>МЕЛЬНИК Людмила.</i> Внесок науково-педагогічної школи Уманського національного університету в розвиток обліку та оподаткування	22
 Секція 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У СВІТЛІ СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ: КОНЦЕПЦІЇ ТА ТЕНДЕНЦІЇ	26
<i>ANDRUSIAK Vasyl, ONYSHCHENKO Anna.</i> Theoretical aspects of fixed assets accounting	26
<i>АНИЩЕНКО Галина.</i> ESG-фактори розвитку бухгалтерського обліку та звітності	28
<i>АТАМАНЮК Анна.</i> Адаптація обліку грошових коштів до викликів невизначеності та цифровізації	30
<i>ВОЛЯК Леся.</i> Цифрові нематеріальні активи в агросекторі	32
<i>ГУМЕННА-ДЕРІЙ Марія, СКОРОХІД Володимир.</i> Аналіз розвитку підприємств малого бізнесу в Україні та нормативно-правове забезпечення організації обліку в них	34
<i>ГУЦАЛЕНКО Любов, ТРОХИМЕЦЬ Богдан.</i> Оподаткування контрольованих іноземних компаній як обов'язкова передумова євроінтеграції України	36
<i>ДЯЧЕНКО Марія.</i> Облік та аудит розрахунків з іноземними контрагентами в умовах глобальної фінансової нестабільності	38
<i>ЖУКОВА Євгенія.</i> Інтеграція національної системи бухгалтерського обліку з правовим полем Європейського Союзу	40
<i>ЗАСАДНИЙ Богдан, КОНОВАЛЕНКО Наталія.</i> Облікова складова у моделі інтегрованих систем фінансового управління (IFMIS) в державному секторі	42
<i>КОЗИЦЬКА Наталя.</i> Формування облікової політики інституцій громадянського суспільства у світлі сучасних викликів вітчизняної економіки	44
<i>МАТРОС Олена.</i> Особливості обліку та оподаткування соціальних гарантій військовослужбовців у воєнний період	46

<i>МАЗУР Юрій. Особливості цифрової конкуренції в сучасних умовах</i>	247
<i>МАКАРЧУК Оксана, МАКАРЧУК Вікторія. Біоекономіка як нова парадигма розвитку аграрного підприємництва</i>	249
<i>МАКАРЧУК Оксана, Шиманська Тетяна. Зелена економіка та сталий розвиток підприємництва в Україні</i>	251
<i>МЕЛЬНИК Катерина. Цифровізація як ключовий чинник підвищення конкурентоспроможності українського бізнесу</i>	253
<i>МИГАЙ Наталя. Ресурсний потенціал підприємництва в контексті повоєнного відновлення</i>	254
<i>НЕТРЕБА Ірина. Систематизація методичних положень фінансового аналізу у прогнозуванні банкрутства компаній</i>	256
<i>ОСІПОВА Алла. Грантове фінансування як інструмент розвитку підприємництва в умовах глобальної нестабільності</i>	258
<i>ПРОКОПЕНКО Анна. Порівняльний аналіз банківських депозитних продуктів: обліково-аналітичний аспект</i>	261
<i>РАТУШНА Ольга. Прибутковість як індикатор ефективної діяльності суб'єктів господарювання</i>	264
<i>СКІДАНОВ Олексій. Сучасний стан ринку туристичних послуг в Україні</i>	266
<i>СМУШАК Михайло, БАНАШКЕВИЧ Тетяна, СЕМКО Вероніка. Штучний інтелект як каталізатор трансформації бізнес-стратегій</i>	268
<i>ХАЛЯНДРА Денис. Стратегічні орієнтири конкурентоспроможності АПК України: євроінтеграційний вимір</i>	270
<i>ЧЕРНІЙ Даніїл. Трансформація корпоративної соціальної відповідальності в систему стратегічного управління підприємством</i>	272

цифрову трансформацію, підтримати розвиток технопарків і центрів цифрових компетенцій.

На думку багатьох українських дослідників, впровадження автоматизованих систем управління обліком і звітністю сприяє підвищенню прозорості та довіри до бізнесу, що зміцнює фінансову стабільність.

Для прискорення цифровізації важливо забезпечити розвиток ІТ-освіти, впровадження навчальних програм із цифрових навичок для підприємців, а також розробити механізми державного захисту даних і кібербезпеки.

Як показує світовий досвід, цифрові підприємства є більш гнучкими, ефективними та здатними адаптуватися до глобальних викликів.

Отже, цифровізація є стратегічним інструментом забезпечення конкурентоспроможності українського бізнесу, особливо у період глобальних змін. Її реалізація вимагає скоординованої взаємодії держави, бізнесу та освітнього сектору, а також створення умов для розвитку інноваційного середовища. Інвестування у цифрову інфраструктуру сьогодні – це інвестиція у майбутнє економічного зростання та сталого розвитку України.

Список використаних джерел

1. Котельникова Ю. М. Підвищення конкурентоспроможності підприємств в умовах цифровізації. *Іноваційна економіка*. 2022. №4. С 101- 107.
2. Коломоєць, Є. (2024). Цифрова трансформація бізнесу як основа підвищення його конкурентоспроможності. *Сталий розвиток економіки*, 2024. №4(51) С 72-80.
3. Підвищення стійкості шляхом прискорення цифрової трансформації бізнесу в Україні. URL : <https://www.oecd.org/uk/publications/5d9e86a7-uk/full-report.html> (дата звернення: 15.10. 2025).

РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМНИЦТВА В КОНТЕКСТІ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Мігай Н.Б.

к.е.н., доцент

доцент кафедри економіки, обліку та підприємництва
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова

Підприємництво є ключовим інституційним фактором, що детермінує динаміку соціально-економічного розвитку національної економіки. Підприємницькі структури формують переважну частину сукупної доданої вартості у країні, забезпечуючи при цьому задоволення суспільного попиту на широкий спектр товарів та послуг [4]. Ефективне функціонування суб'єктів господарювання в умовах війни вимагає прийняття виважених ефективних управлінських рішень. Ці рішення охоплюють оптимізацію видового складу та обсягів виробництва, стратегічне позиціонування на цільових ринках збуту та забезпечення стійких фінансово-економічних показників і рентабельності.

Досягнення зазначених цілей пов'язане з ефективним використанням сукупного ресурсного потенціалу. У сучасних умовах процес управління ресурсним потенціалом підприємництва вимагає ґрунтовного наукового дослідження з метою його подальшої оптимізації. З огляду на обмеженість окремих видів ресурсів, критично важливим є забезпечення їх раціонального та збалансованого використання.

Повномасштабна військова агресія спричинила суттєві обмеження і, в низці випадків, критичну дестабілізацію діяльності стратегічних підприємств. На початкових етапах конфлікту, активізація суб'єктів малого та середнього підприємництва, навіть попри необхідність передислокації їхнього ресурсного потенціалу, відіграла ключову роль у підтриманні стійкості національної економіки та збереженні зайнятості населення.

Останні роки характеризуються безпрецедентною складністю для української державності та, зокрема, для підприємницького сектору. Функціонування бізнесу обтяжене новими системними проблемами та загрозами, спричиненими тривалими бойовими діями. До ключових деструктивних чинників належать: активна мобілізація висококваліфікованого людського капіталу для потреб військового сектору; підвищення фіскального навантаження (податків); перебої в енергопостачанні; значне зниження купівельної спроможності населення та, як наслідок, скорочення клієнтської бази; логістичні та адміністративні перешкоди в експорті продукції; волатильність валютного курсу. Сукупність цих факторів створює критичні перешкоди для стійкого розвитку та повоєнного відновлення підприємницької діяльності.

Для забезпечення відновлення втраченого ресурсного потенціалу підприємництва та підвищення економічної стійкості доцільним є скорочення виробничих витрат шляхом впровадження інноваційних технологій. Ці технології мають сприяти оптимізації операційних процесів та зниженню собівартості виробництва товарів та послуг. Відбудова бізнес-структур вимагає пошуку та залучення інвесторів, причому фінансування повинно надходити як із державних джерел, так і через власну фінансову мобілізацію суб'єктів господарювання. Ключовими механізмами залучення зовнішнього фінансування є: розробка та презентація інвестиційних проєктів; активна участь у грантових програмах міжнародних та європейських інституцій [1]. Реалізація цих заходів дозволить акумулювати необхідний обсяг коштів для масштабної розбудови та модернізації підприємницького сектору.

Ключовим стратегічним пріоритетом у процесі відновлення бізнес-активності від наслідків воєнних дій є інституціональна співпраця між органами державної влади та представниками підприємницької спільноти на засадах державно-приватного партнерства [2]. Ця взаємодія має бути спрямована на розробку оптимальної стратегії та тактики економічного відновлення. В рамках такої співпраці очікується імплементація комплексу структурних реформ та стабілізація ключових макроекономічних показників до їхніх довоєнних значень. Координована державно-приватна партнерська модель є необхідною умовою для стійкої економічної регенерації.

Також надважливого значення у відновленні ресурсного потенціалу підприємництва сьогодні набуває міжнародна підтримка. Адже міжнародна фінансова допомога займає ключове місце, яка не лише покриває дефіцит державного бюджету та стимулює інвестиції, а й надає технічну й експертну підтримку, необхідну для побудови сучасної економічної структури [3]. Міжнародна фінансова допомога від ключових інституційних кредиторів, таких як Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк та Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), а також від двосторонніх партнерів (урядів інших країн), є критично важливим інструментом для мобілізації необхідних ресурсів для національного відновлення України. Ця підтримка забезпечує фундаментальні можливості для: стабілізації фінансової та монетарної політики; ефективного управління державним боргом; контролю над інфляційними процесами (стримування інфляції). Відповідно, міжнародне фінансування виступає важливим чинником макроекономічної стійкості в умовах повоєнного відновлення та створює передумови для відновлення ресурсного потенціалу підприємництва як на мікро- так і на макрорівні.

Список використаних джерел

1. Гонtareва І.В., Євтушенко В.А., Михайленко Д.Г. Особливості розвитку підприємництва в умовах військових дій та повоєнного відновлення України. *Проблеми сучасних трансформацій: серія Економіка та управління*. 2023. №7. URL: https://reicst.com.ua/pmt/issue/view/issue_7_2023
2. Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Відновлення та розвиток економіки». URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/robochigrupi>.
3. Скрипниченко М.І. Основні механізми трансформації політики макроекономічної стабільності для забезпечення динамічного розвитку економіки України. *Ефективна економіка*. 2024. № 12. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/5320>
4. Стратегія розвитку підприємництва: експертне бачення. URL: https://platforma-msb.org/wp-content/uploads/2016/10/strategy_prn_new.pdf.

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ МЕТОДИЧНИХ ПОЛОЖЕНЬ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ У ПРОГНОЗУВАННІ БАНКРУТСТВА КОМПАНІЙ

Нетреба І.О.

к.е.н., доцент,

доцент кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності

Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

Дослідження проблем прогнозування банкрутства підприємств набуває вагомого значення в сучасних умовах і потребує особливої уваги керівників. Динамічні зовнішні зміни, нестабільність фінансових потоків є тими чинниками,

Наукове видання

**СИСТЕМА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ,
КОНТРОЛЮ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
конференції
16-17 жовтня 2025 р.
(м. Київ – м. Умань)**

Відповідальний редактор – Юрій ЦИМБАЛЮК
Відповідальний редактор – Андрій МУЗИЧЕНКО
Відповідальний секретар – Катерина ШЕВЧУК
Відповідальний секретар – Галина АНІЩЕНКО

*Видається в авторській редакції. Редакція не несе відповідальності за
зміст матеріалів. Автори вміщених матеріалів висловлюють свою власну
думку, яка не завжди збігається з позицією редакції.*

Комп'ютерне верстання – Галина АНІЩЕНКО